

GEMEENTE BOEKEL

VOORSTEL AAN DE RAAD

Datum	:	18 januari 2022
Voorstel van	:	college van burgemeester en wethouders
Onderwerp	:	Kadernota 2023 BSOB
Portefeuillehouder	:	C.J.M. van den Elsen

Samenvatting:

De gemeente Boekel werkt op diverse beleidsgebieden samen. Dat geldt ook voor het taakveld WOZ/Belastingen waar de gemeente Boekel deel uitmaakt van de gemeenschappelijke regeling BSOB.

Per 1 januari 2023 zal de GR BSOB bestaan uit de volgende deelnemers: gemeenten Boekel, Maashorst, Oss, Deurne, Asten, Someren, Laarbeek, Gemert-Bakel, Bernheze en Waterschap Aa en Maas.

De kadernota 2023 maakt onderdeel uit van de bestuurlijke cyclus 2023 en wordt aan de raad ter instemming aangeboden. De raad heeft de mogelijkheid om een afzonderlijke zienswijze in te dienen. Dat geldt tevens voor de concept-begroting 2023 BSOB die op 31 maart 2022 door het Algemeen bestuur zal worden vastgesteld en daarna ter zienswijze aan de raden zal worden aangeboden.

Voorgesteld besluit:

Instemmen met de Kadernota 2023.

Inleiding/probleemstelling:

Het Algemeen Bestuur van de BSOB heeft op 23 december 2021 de Kadernota 2023 vastgesteld en wordt nu, conform de bestuurlijke cyclus, aan de raden van de gemeenten en Waterschap Aa en Maas voor een zienswijze voorgelegd.

Relatie met eerdere besluitvorming:

De kadernota 2023 BSOB is het startdocument voor het begrotingsjaar 2023 waarbij ook rekening gehouden wordt met de besluitvorming zoals die op 20 mei 2021 heeft plaatsgevonden.

Hierbij is door de raad bij de 1^e begrotingswijziging 2021, ontwerp-kadernota 2022 en ontwerp-begroting 2022 BSOB, een zienswijze afgegeven.

De strekking van de zienswijze was: "De kosten van de BSOB zijn fors gestegen, onder andere door de ontwikkelingen rondom NoCureNoPay-bureaus en het project Waarderen op Oppervlakte. Dit, in combinatie met een aantal andere organisatorische aandachtspunten maakt de voorgestelde inzet van een businesscase relevant. De raad onderschrijft de noodzaak om op basis van de businesscase de koers naar de toekomst te bepalen. Met als uiteindelijke doel om de kwaliteit en efficiency van de BSOB te borgen en te zorgen voor een stabiele organisatie. De raad onderstreept het belang van goede communicatie in dit proces zodat er helderheid ontstaat

bij alle betrokkenen, waaronder de medewerkers, de ondernemingsraad en de deelnemers van de BSOB”.

Beoogd resultaat:

Middels de Kadernota 2023 wordt door de BSOB de beleidsvoornemens en de uitgangspunten voor de begroting 2023 kenbaar gemaakt. Dit geeft de deelnemers vroegtijdig inzicht in de richting die de organisatie uitgaat alsmede de financiële kaders. Tevens wordt hierbij rekening gehouden met de uitkomst van de businesscase in een meerjarig perspectief. Dit vormt de basis voor een toekomstgerichte bedrijfsvoering van de BSOB waarbij efficiënte en effectieve uitvoering van de Wet WOZ, afvalstoffenheffing en rioolrechten, geborgd kunnen worden. Digitalisering, robotisering en informatieveiligheid zijn inmiddels kernbegrippen die voor de BSOB nu, en zeker in de toekomst, steeds meer evident zullen zijn.

Keuzemogelijkheden:

Het staat de gemeenteraad vrij om bepaalde uitgangspunten en/of aanvullende kaders aan te dragen. De toekomstige organisatorische ontwikkelingen, zoals die opgenomen zijn in de businesscase en in de Kadernota 2023, geven richting aan de gewenste en noodzakelijke omslag die de BSOB te doorlopen heeft. De weg van de digitalisering en automatisering is onvermijdelijk en biedt zeker kansen.

Het Algemeen Bestuur onderschrijft de noodzaak tot verandering en de ingeslagen weg. Afspraken zijn gemaakt om de gestelde doelen en acties vanuit de businesscase stelselmatig te monitoren en tijdig bij te sturen. Aanvullende kaders worden op dit moment niet noodzakelijk geacht.

Argumenten:

De kadernota 2023 BSOB heeft als belangrijkste voornemens en kaderstelling t.b.v. de begroting 2023:

Business case end strategisch HRM beleid (Human Resource Management - beleid)

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020, 1^e begrotingswijziging 2021, kadernota 2022 en ontwerpbegroting 2022, heeft de raad een zienswijze ingediend. De strekking daarvan was dat de gemeente Boekel zich zorgen maakt over de toenemende kosten en daardoor de stijgende deelnemersbijdrage in relatie tot organisatorische vraagstukken en een toekomstvisie die inspeelt op de landelijke ontwikkelingen maar ook op de organisatorische (on)mogelijkheden.

Middels een businesscase die is uitgevoerd door het bureau Berenschot, heeft het Algemeen Bestuur op 20 oktober 2021 gekozen voor een ondernemende ontwikkelrichting (scenario 3).

Met dit scenario wordt beoogd te bereiken:

- Maximale automatisering
- Verhoging kwaliteit processen
- Minimalisatie kosten
- Vermindering kwetsbaarheid
- Toekomstbestendig.

De doorlooptijd van dit scenario wordt geschat op 3-5 jaar en heeft ook consequenties voor het personeel van BSOB. Zowel de medewerkers als de ondernemingsraad van de BSOB staan volledig achter deze keuze. Uiteindelijk wordt ingeschat dat na deze periode de personele omvang verminderd kan worden met 8,2 fte. Daar staat tegenover dat extra formatie op het gebied van automatisering en informatieveiligheid (2 fte) benodigd zal zijn.

Na de doorlooptijd van 3-5 jaar, die benodigd is om werk-naar-werk trajecten in te zetten en te voldoen aan wettelijke en na-wettelijk afvloeiingsregels, wordt ingeschat dat hiermee structureel € 450.000 minder loonkosten benodigd zijn. Echter zullen de kosten voor de baat gaan, dit wordt nader toegelicht bij het onderdeel financiën.

De besparing is geen doel op zich maar onderdeel van meerdere doelen (zie hiervoor) die uiteindelijk de BSOB toekomstbestendig moeten maken en houden.

Uitbreiding taken en/of deelnemers

Binnen het werkgebied Oost-Brabant wordt gericht gestuurd om verder te groeien in het aantal deelnemers. Ook vindt met de huidige deelnemers een verkenning plaats om meer gezamenlijk nieuwe taken uit te voeren.

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met 2021 geeft de accountant bij de jaarstukken een controleverklaring af inzake de rechtmatigheid. Door een wetwijziging moet het algemeen bestuur vanaf 2022 zelf een rechtmatigheidsverantwoording opstellen, welke gecontroleerd zal worden door de externe accountant. Op het moment van schrijven van deze kadernota is de wet nog niet bekrachtigd. De behandeling van het wetsvoorstel (samen met het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers) staat gepland voor begin 2022. De BSOB is reeds gestart met de voorbereiding en staat hiervoor in contact met de extern accountant en de deelnemers.

Landelijke ontwikkelingen:

NCNP (No cure no pay)

Belastingorganisaties hebben steeds meer te maken met zogenaamde No Cure No Pay bureaus. Deze bureaus veroorzaken een relatief groot aantal van de jaarlijkse bezwaren. Dit maakt het voor een belastingorganisatie als de BSOB lastig om vooraf te begroten wat de omvang exact zal zijn. Inmiddels hebben Coelo en de Waarderingskamer in opdracht van de Vng een nader onderzoek gedaan naar het systeem van bezwaar maken en de daarbij behorende kostenvergoedingen. Begin 2021 heeft de minister een onderzoek uitgevoerd die het zogenaamde verdienmodel door de NCNP-bureaus niet kon bevestigen. Het rapport van Coelo en de Waarderingskamer bevestigt juist het verdienmodel. De volgende stap is dat de belastingorganisaties aan tafel komen bij de minister met als doel de wet hierop aan te passen. Tot die tijd blijft het lastig om de fluctuaties in de kostenvergoedingen in te schatten en zal bijstelling niet plaatsvinden totdat duidelijkheid gaat ontstaan.

SOR (Samenhangende Objecten Registratie)

In de komende jaren wordt vanuit landelijk niveau de SOR ingevoerd, waardoor er meer in samenhang moet worden gewerkt in het gegevensbeheer van de basisregistraties in het fysieke domein. Dit betekent dat de verschillende basisregistraties in het fysieke domein gebruik gaan maken van dezelfde data met dezelfde definities. Een kans om data uniform en eenmalig te gebruiken waardoor niet alleen de kwaliteit van het gegevensbeheer wordt verhoogd maar ook de kosten kunnen worden gereduceerd.

Informatieveiligheid

Beheer en opslag van persoonsgegevens zijn gebonden aan wettelijke verplichtingen, in basis zijn deze opgenomen in de Wet bescherming persoonsgegevens. Vanaf mei 2016 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ingevoerd. Gezien de landelijke ontwikkelingen en de toenemende noodzaak voor de beveiliging van de informatie zal de BSOB naast Aa en Maas (die verantwoordelijk is voor de infrastructuur op IT gebied) permanent alert moeten zijn op de externe bedreigingen. Dit is een autonome ontwikkeling die zich bij alle (gemeentelijke) organisaties voordoet.

Financiële gevolgen en dekking:

Indexeringen

De financiële uitgangspunten die in de Kadernota 2023 zijn opgenomen zijn gebaseerd op de septembercirculaire gemeentefonds 2021. Op basis van de prijsmutatie in 2022 wordt voor 2023 uitgegaan van een indexering van 1,5% netto materiële consumptie en 2,3% voor lonen en salarissen, De financiële verwerking van deze kaders vindt plaats in de conceptbegroting 2023 BSOB die ook voor een zienswijze zal worden aangeboden.

Businesscase

Medio 2021 heeft het bureau Berenschot een businesscase opgesteld met als doel te komen tot een toekomstbestendige organisatie d.m.v. maximale automatisering, verhoging kwaliteit processen, minimalisatie kosten, vermindering kwetsbaarheid. Op basis van drie varianten is door het Algemeen Bestuur gekozen voor scenario 3 dat het meest aansluit bij de doelstelling.

Dit scenario is uitgewerkt in een strategisch HRM beleid waarmee ook de OR van de BSOB heeft ingestemd. De businesscase en het strategische HRM beleid zijn financieel uitgewerkt en vergeleken met de begroting 2022-2026.

Oorspronkelijk werd ingeschat dat door vergaande automatisering en robotisering 16,5 fte minder personeel benodigd zou zijn. Onderstaand overzicht vermeld de bedragen zoals die momenteel in de begroting(en) zijn opgenomen.

Oorspronkelijk opgenomen in begroting 2022	2022	2023	2024	2025	2026
Kosten Werk-naar-werk	€ 68.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Taakstelling i.v.m. robotisering 16,5 fte	€ 0	€ -585.000	€ -585.000	€ -585.000	€ -585.000
Kosten robot's	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Momenteel meerjarig begroot 2022-2026	€ 168.000	€ -485.000	€ -485.000	€ -485.000	€ -485.000

Inmiddels is meer financiële duidelijkheid ontstaan door de businesscase.

Niet de beoogde 16,5 fte zullen worden gerealiseerd maar dit is bijgesteld naar 8,2 fte.

Er wordt rekening gehouden met een doorlooptijd van 3-5 jaar. Hierbij zal vooral in de beginjaren geïnvesteerd worden in robots/automatisering, kosten voor werk-naar-werk-trajecten en wettelijke en na-wettelijke afvloeiingskosten. Daarbij dient tevens te worden geïnvesteerd in een aantal organisatorische aanpassingen en ontwikkelingen om de kwaliteit van de te leveren prestaties te kunnen meten en borgen zodat de organisatie BSOB ook toekomstbestendig wordt.

Uiteindelijk zullen de effecten van businesscase (dus na 2026) resulteren in een afname van € 450.000 aan loonkosten (8,2 fte).

Daar staat tegenover dat extra moet worden geïnvesteerd in ICT en informatieveiligheid (2 fte = € 150.000, en toename jaarlijks onderhoud robots (14 stuks) € 70.000.

Per saldo dus een structurele besparing van € 230.000, ná afloop van 5 jaar.

Hierbij wordt opgemerkt dat vanaf 2024 rekening wordt gehouden met een vermindering op de loonkosten van € 292.500 en dat naar schatting (3-5 jaar) in 2027 een totale loonkostenreductie van € 450.000 behaald zal worden.

Op basis van de businesscase en het strategisch HRM beleid zou de begroting 2022-2026 er als volgt uit moeten zien:

Werkelijk op te nemen in begroting (businesscase)	2022	2023	2024	2025	2026
Kosten Werk-naar-werk	€ 37.500	€ 37.500	€ 0	€ 0	€ 0
Taakstelling i.v.m. robotisering 8,2 fte	€ 0	€ 0	€ -292.500	€ -292.500	€ -292.500
Extra FTE's ICT en informatieveiligheid	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Kosten robot's	€ 150.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Werkelijke begroting op basis van businesscase	€ 337.500	€ 257.500	€ -72.500	€ -72.500	€ -72.500

Echter in de begroting was op basis van eerdere aannames rekening gehouden met een structurele besparing m.i.v. 2023 van 16,5 fte, zijnde € 585.000.

Een fors verschil met de effecten uit de businesscase die in de begroting 2022-2026 meerjarig verwerkt moeten worden.

En zoals bij meerdere omvangrijke organisatorische veranderingen gaan de kosten voor de baat. Eerst moet er gedurende 5 jaar worden geïnvesteerd in personeel, automatisering en robotisering om uiteindelijk tot een structurele besparing te komen van € 230.000.

In onderstaand overzicht is het meerjarige effect van de businesscase ten opzichte van de vastgestelde Begroting 2022 (BSOB) opgenomen.

Bijstelling begroting 2022-2026	2022	2023	2024	2025	2026
Kosten Werk-naar-werk	€ -30.500	€ 37.500	€ 0	€ 0	€ 0
Taakstelling i.v.m. robotisering 8,2 fte	€ 0	€ 585.000	€ 292.500	€ 292.500	€ 292.500
Extra FTE's ICT en informatieveiligheid	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Kosten robot's	€ 50.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Bijstelling n.a.v. businesscase	€ 169.500	€ 742.500	€ 412.500	€ 412.500	€ 412.500
Effect deelnemersbijdrage voor Boekel	€ 3.500	€ 15.000	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500

Dit betekent concreet dat de begroting BSOB in meerjarig perspectief dient te worden bijgesteld en dit zal plaatsvinden bij de 1^e begrotingswijziging 2022 en bij het opstellen van de begroting 2023.

De effecten (deelnemersbijdrage) voor de gemeente Boekel worden bij de voorjaarsnota 2022 meegenomen.

Evaluatie kostenverdeelmethode

Eind 2018 is de huidige kostenverdeelmethode door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het doel van de gehanteerde methode is om te komen tot een transparante, eerlijke en voorspelbare verdeling van de uitvoeringskosten van de BSOB.

In de kostenverdeelmethode is opgenomen dat het algemeen bestuur na een periode van drie jaar zal besluiten de kostenverdeelmethode te evalueren.

Binnenkort zal een werkgroep van start gaan om de methode te evalueren, hierin is ook de gemeente Boekel vertegenwoordigd.

Risico's:

De keuze voor het toekomstscenario 3 brengt risico's met zich mee. De keuze voor scenario 3 betekent een verandering voor de organisatie. Niet alleen in formatieve zin maar ook in cultuur, meer gericht op prestaties en omschakeling naar hoger gekwalificeerd werk. Het standaard (invoer) werk wordt zoveel als mogelijk gerobotiseerd/geautomatiseerd. Het risico van vertraging of niet geheel halen van de doelstellingen is aanwezig, ondanks permanente monitoring.

Ook wordt veel verwacht van de nieuwe versie(s) van GOUW-it, de belastingsoftware, waarbij processen meer geautomatiseerd kunnen verlopen. Dit is mede bepalend in welke mate de automatisering effectiever kan zijn.

Communicatie:

De directeur van de BSOB geeft op 25 januari 2022, tijdens een thema avond, een toelichting op de Kadernota 2023 waarin ook de uitkomsten van de businesscase zijn verwerkt.

Op basis van de businesscase die het bureau Berenschot heeft opgesteld, is door het Algemeen Bestuur van BSOB, op 20 oktober 2021, besloten voor toekomstscenario 3 waarbij zo maximaal mogelijk wordt geautomatiseerd, tegen minimale kosten, minder kwetsbaarheid, meer kwaliteit en vooral toekomstbestendig. Hierover zal een afzonderlijke informatiebrief door de BSOB worden opgesteld.

Uitvoering en evaluatie:

De BSOB voert overeenkomstig de begroting 2023 haar taken uit en legt hierover periodieke verantwoording af. Mogelijke bijstellingen zullen aanhaken bij de reguliere planning control cyclus van de gemeente Boekel. Uitzonderlijke situaties zullen afzonderlijk aan de raad worden voorgelegd. De effecten die samenhangen met de businesscase zullen afzonderlijk worden gemonitord en daar waar nodig separaat over worden gerapporteerd.

Voorstel:

Instemmen met de Kadernota 2023.

Burgemeester en wethouders van Boekel,

de secretaris,

de burgemeester,

Mr. J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

Bijlagen die zijn bijgevoegd: Kadernota 2023 Bsob

Z/047493 AB/030113